

Univerzita Palackého v Olomouci

Právnická fakulta

Michaela Nečasová

OBECNÍ POLICIE

Bakalářská práce

Olomouc 2010

„Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma **Obecní policie** vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.“

V Olomouci dne 11. března 2010

.....
Michaela Nečasová

Obsah

Obsah	3
Anotace	4
Klíčová slova	4
Úvod	5
1 Historie obecní policie	6
1. 1 Období za „staré Vídně“	6
1. 2 Četnictvo	7
1. 3 Období II. světové války	9
1. 4 Vývoj po II. světové válce až do vzniku samostatného českého státu	9
2 Obecní policie	10
2. 1 Zákonná úprava institutu obecní policie dle současné platné právní úpravy	10
2. 2 Obecní policie v právních předpisech České republiky	10
3 Pojem obecní policie	13
3. 1 Veřejnoprávní smlouvy na úseku zabezpečování veřejného pořádku v obci	14
3. 2 Spolupráce obecní policie s Policií ČR	15
4 Novela zákona o obecní policii	16
4. 1 Příklady konkrétní novelizace	16
5 Postavení a úkoly obecní policie	18
5. 1 Činnost obecní policie	18
6 Strážník	19
6. 1 Kdo může být strážníkem a za jakých podmínek	19
7 Povinnosti strážníka	23
8 Oprávnění strážníka	26
9 Donucovací prostředky, služební zbraň a pes	31
9. 1 Donucovací prostředky	32
9. 2 Služební zbraň	32
9. 3 Služební pes	33
10 Konkrétní ukázky odboru prevence ve městě Brně	35
Závěr	38
Přehled použitých zdrojů	39

Anotace

Tato bakalářská práce obsahuje základní informace o obecní policii v České republice. Obsahuje informace o strážníkovi městské policie, jeho právech a povinnostech v průběhu jeho pracovního poměru a jeho postavení v českých zákonech. Najdeme zde také část specificky věnovanou donucovacím prostředkům, které jsou oprávněni používat strážníci obecních policií při výkonu svých pravomocí. V závěru práce jsou konkrétní příklady z praxe městských policistů ve městě Brně.

This bachelor work presents basic information about municipal police in the Czech Republic. Includes information about policeman municipal police officers, his rights and obligations during his employment relationship and his position in a laws of Czech. We find here also a section specifically devoted to law enforcement resources that are authorized to use municipal police officers during the exercise of their own powers. In conclusion of this work are concrete examples of practise of municipal police officers in the city Brno.

Klíčová slova

Obecní policie, strážník městské policie, donucovací prostředky, veřejný pořádek, historie obecní police, novelizace, práva a povinnosti.

Municipal police, city police officer, law enforcement, public policy, history of municipal police, amendment, rights and obligations.

Úvod

Obecní policie je důležitým orgánem bezpečnostní soustavy v České republice a je velmi zajímavý a potřebný při zabezpečování veřejného pořádku na nejnižších úrovních našeho státu. Od pradávných dob se lidé snažili zabránit všemu zlému, co se na jejich území odehrávalo. Možná právě strach o sebe, své blízké a majetek by se dal označit jako první impuls, který v dávných dobách mohl zapříčinit vznik orgánů, které předcházely institutu obecních policií. Zaměření své bakalářské práce jsem si vybrala nejen z důvodu mého zájmu o tuto pestrou problematiku, ale také z důvodu nedávno velmi diskutovaného tématu novely zákonů, které souvisejí s prací obecní policie.

Jedním z cílů, který jsem si ve své práci stanovila, bude představení obecních policií v historii naší země. Do své práce jsem si dovolila zakomponovat také orgán historicky spíše spadající pod správu státu, jímž je četnictvo. Jeho problematika se mi jeví na našem území jako velmi oblíbená (snad díky populárnímu seriálu Četnické humoresky), a přestože útvary zajišťoval veřejný pořádek a bezpečnost na celém území naší republiky, měl nemalý význam a byl součástí dalších orgánů, které chránily veřejný zájem.

Především se budu zabývat samotným základním článkem obecní policie, kterým je bezesporu postava strážníka. Bez strážníků by obecní policie nebyla obecní policií a nefungovala by ochrana veřejných zájmů „přímo v terénu“. U osoby strážníka bych ráda vyzvedla její novelizovaná práva a povinnosti, díky kterým můžou např. při obraně našich práv použít nové donucovací prostředky. Samotnými donucovacími prostředky se budu věnovat v jedné z kapitol své práce.

A protože nejen samotná teorie, ale i její použití v praxi, je zajímavým příkladem práce strážníků, ráda bych se zaměřila i na konkrétní ukázky aktivit obecní policie. K tomuto účelu použiji Městskou policii Brno a její složky, z důvodu mého současného bydliště.

Obecní policie je jedním z nejdůležitějších orgánů obce i na úseku preventivních činností v oblasti ochrany občanů proti kriminalitě. Strážníci mají často spoustu práce při svých snaženích zabránit kriminálním aktivitám, které občany obce obtěžují až nadmíru. A právě proto i odbor prevence se stal předmětem mého zájmu pro názornou ukázkou práce Městské policie města Brna.

1 Historie obecní policie

Lidé, a převážně panovníci ve svých zemích, se už od pradávna snažili zbavit zločinu, který ohrožoval jejich území. Tyto boje nebyly mnohdy jednoduché, jelikož samotný panovník neměl vždy v historii přesvědčivé postavení při správě své země. Obecní policie, jak ji známe dnes, je odrazem dlouhého historického rozvoje správy nejen na našem území, ale také v zemích, kterých jsme byli součástí či zemí, které nás jakýmkoliv způsobem ovlivňovaly. Také společnost se nezastavitelným způsobem vyvíjela – bohužel mnohdy k horšímu, což mělo neodmyslitelný vliv na potřebu obranných složek státu, před lidským faktorem zla.

Jak se postupem času státní zřízení rozvíjelo, procházely různými úpravami i jeho obranné složky. Tehdy se obranné sbory skládaly výhradně z mužské části obyvatelstva. Ženy v dřívějších dobách neměly žádnou možnost jakýmkoliv způsobem profesionálně zasahovat při obranných akcích města či státu.

Termín policie je původem z řeckého slova *polis* – město, stát – tehdy ještě pojmy zaměnitelné, jelikož v předmakedonském období se Řekům nepodařilo vytvořit vyšší formu, než byl městský stát.¹

1.1 Období za „staré Vídně“

Již od roku 1368 byli ve Vídni městští žoldnéři, kteří byli najímáni ke strážení bran, mostů a městských částí. Vídeň měla i další bezpečnostní složky mající povahu dnešní obecní policie, kterými byli *stadtguardia* a *rumorwache*.²

Stadtguardia byla založena za účelem strážení města v roce 1529 po obléhání Vídně Turky. Druhá zmíněná – *rumorwache*, byla ve Vídni zřízena jako stráž, která měla zabraňovat ve městě výtržnostem. Tato stráž byla tou významnější částí obranného systému města a měla i svou podpůrnou složku, kterou byla denní a noční stráž. Tito muži měli i svůj stejnokroj, podle kterého se dala snadno identifikovat. Byly jí poskytnuty i určité obranné prostředky, kterými byly hole a šavle.

Rumorwache měla při výkonu své práce zvýšenou právní ochranu, kdy v případech provinění se proti členům této stráže byli dotyční provinilci potrestáni. Takovýmto trestem mohly být i tresty nejvyšší, jímž byly tresty tělesné a v případech nejhoršího provinění se

¹ MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie*, Praha, EUROUNION, s.r.o., 1995, 13 s.

² MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie*, Praha, EUROUNION, s.r.o., 1995, 15 s.

proti strážci, to mohl být i trest hrdelní. Tato právní ochrana byla přijata patentem z roku 1724. Přesně o 30 let později, v roce 1754, byl vydán další patent, kdy v případech pouhého vytažení zbraně proti strážci, byli provinění donuceni pracovat s doživotním závazkem na nucených pracích. Nucené práce museli navíc vykonávat ve ztížených podmínkách pro práci a navíc v okovech. Pokud někdo osobu strážce přímo zranil, byl stanoven trest nejvyšší, kterým v té době bylo popravení. V případě, že osoba strážce na následky jemu způsobeného zranění zemřela, tak před samotnou popravou provinilého, byl navíc vykonán trest useknutí pravé ruky.³

1.2 Četnictvo

Dle zmíněného důvodu v úvodu mé práce, bych ráda uvedla i pár zmínek o četnictvu. Tento útvar obrany státu sahá až do období kolem roku 1815, ale vrátím se konkrétněji do doby méně dávné – do Československa. Dne 14. dubna 1920 bylo na našem území v zákoně č. 299/1920 Sb. z. a n. zakotveno četnictvo, které bylo základem veškeré bezpečnostní správy na našem území.⁴ Bylo ovšem převzato z modelu za Rakouska-Uherska. Tento institut dal více či méně kotvu dnešní obecní policii, jak ji známe v 21. století. Zajímavé je, že toto slovo vzniklo odvozením z označení pro loupežníky a zloděje, ti se totiž sdružovali do čet. Později se ale význam slova obrátil a začaly se takto označovat bezpečnostní složky pro boj s těmito výtržníky a narušiteli veřejného pořádku.⁵

Četnictvo strukturně podléhalo státním politickým úřadům při výkonu bezpečnostní služby, četnickým důstojníkům v případech správy hospodářské, věcech správních, v oblasti výcviku a vyučování a v otázkách kázně a kontroly služeb. Poslední instancí v obou případech bylo ministerstvo vnitra, které četníkům stanovovalo např. i disciplinární řád. Jinak dále četnictvo podléhalo vojenskému služebnímu řádu, vojenským trestním zákonům a v neposlední řadě také soudům.⁶

Pracovat u četnictva bylo velmi prestižní záležitostí a nebylo jednoduché u tohoto útvaru získat jakoukoliv pozici. Noví příslušníci byli pečlivě vybíráni. Požadavkem na tehdejší pozici četníka bylo mužské pohlaví, občanství Československé republiky, svobodný

³ MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie*, Praha, EUROUNION, s.r.o., 1995, 16 s.

⁴ Viz § 1 zákona č. 299/1920 Sb.

⁵ *Policie České republiky* [online]. 2010 [cit. 2010-03-02]. Historie četnictva a policie. Dostupné z WWW: <<http://www.policie.cz/clanek/historie-cetnictva-a-policie-historie-cetnictva-a-policie.aspx?q=Y2hudW09MTQ%3d>>.

⁶ MACEK, P., Uhlíř L., *Dějiny obecních policií I. : (jejich odraz v heraldice)*, Praha, 2004

stav, bezúhonnost, věk 21 až 35 let. Po roce 1927 byla četníkům odebrána práva politicky se prosazovat a volit.⁷

Jako názornou ukázkou, příkládám dobové fotografie četnictva, díky kterým si tehdejší uniformované sbory místní bezpečnosti lze snáze vizuálně přiblížit. Na první fotografii (viz. obr. 1) četník sedící vlevo je ve starším typu pláště a čepice. Na nohou má nepředpisové kožené kamaše (holenice), neboť v tehdejší době upravoval předpis pouze tzv. ovinovačky. Na další fotografií (viz. obr. 2), můžeme vidět četníka z roku 1937 i se zbrojí.

Obr. 1: Společná fotografie četníků ve stejnokrojích z roku 1921.

Zdroj: <http://www.policie.cz/clanek/historie-cetnictva-a-policie-historie-cetnictva-a-policie.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>

Obr. 2: Fotografie četníka z roku 1937

Zdroj: <http://www.policie.cz/clanek/historie-cetnictva-a-policie-historie-cetnictva-a-policie.aspx?q=Y2hudW09Nw%3D%3D>

⁷ MACEK, P., Uhlíř L., *Dějiny obecních policií I. : (jejich odraz v heraldice)*, Praha, 2004

1.3 Období II. světové války

V době Protektorátu Čechy a Morava bylo četnictvo zařazeno do okupační správy. Četníci se zde aktivně zapojovali do odboje nebo vykonávali službu formou pasivní resistance. V období druhé světové války bylo vydáno vládní nařízení č. 250/1942 Sb., o obecní výkonné policii, které dalo obecní policii konkrétní podobu. Tato podoba vyplývala i z tehdejšího uspořádání státních a jiných orgánů a odpovědnosti obecní policie k nim.

1.4 Vývoj po II. světové válce až do vzniku samostatného českého státu

V tomto období se na našem území objevil Sbor národní bezpečnosti. Tento útvar byl pod absolutním vedením tehdejší silně politicky angažované strany KSČ. Sbor se dělil na Veřejnou bezpečnost a Státní bezpečnost. Veřejná bezpečnost vykonávala činnosti obdobné pro policejní sbory a Státní bezpečnost zde byla pro dohled nad vnitřními a vnějšími nepřáteli, což v tehdejší době znamenalo zaměření se na zpravodajskou činnost. Sbor národní bezpečnosti na našem území působil až do revolučního listopadu 1989. Po celou dobu působení toho útvaru u nás neexistovaly sbory obecní policie. Práce obecní policie byla u nás obnovena až zákonem ČNR č. 553/1991 Sb. o obecní policii.⁸

Tímto zákonem se umožňuje obcím na území České a Slovenské Federativní republiky zřídit pomocí zastupitelstva obce formou obecně závazné vyhlášky obecní policii, která bude působit na jejím území a bude zabezpečovat místní záležitosti veřejného pořádku. Strážníkem se mohl v té době stát občan České a Slovenské Federativní republiky, který byl starší 21 let, byl duševně a tělesně způsobilý k výkonu povinnosti a oprávnění dle tohoto výše zmíněného zákona.⁹

Již tehdy měli strážníci obecních policií obdobná práva a povinnosti jako dnes v již několikrát novelizovaném zákoně. Jedná se např. o právo ukládat a vybírat pokuty v blokových řízeních viz. § 2 odst. 2; právo požadovat potřebná vysvětlení viz. § 11 odst. 1; povinnost dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob viz. § 6 odst. 1.; povinnost strážníka poučit osoby o jejich právech, pokud to dovolila povaha prováděného zákroku, viz. § 6 odst. 2 a další.

⁸ STIX, Michal. *Obecní policie* [online]. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009. 65 s. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Dostupné z WWW:

<https://dspace.upce.cz:8443/bitstream/10195/34848/1/StixM_Obecn%C3%AD%20policie_MK_2009.pdf>.

⁹ Zákon ČNR č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ze dne 6. prosince 1991

2 Obecní policie

2.1 Zákonná úprava institutu obecní policie dle současné platné právní úpravy

Činnost obecní policie je značně složitá a náročná nejen pro zaměstnance obecní policie, samotné strážníky, ale i pro starosty a další orgány obce, které mají co dočinění s tímto významným institutem. Právní úprava, kdybychom se na ni podívali podrobněji, by byla velmi rozsáhlá. Proto se v této kapitole zabývám především zákonnou úpravou postavy strážníka dle hierarchie v ústavním pořádku od těch nejvýznamnějších po ty méně významné. Ale ani tento výčet není taxativní, je to spíše možnost poohlédnutí se na zakotvení institutu obecní policie u nás v České republice.¹⁰

2.2 Obecní policie v právních předpisech České republiky

a) Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

V hlavě sedmé článku 99 je zakotveno, že „Česká republika se člení na obce, které jsou základními územními samosprávnými celky...“. V dalších speciálních zákonech se hovoří o tom, že tyto základní územně samosprávné celky jsou oprávněny zřizovat obecní policii.

b) Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů + zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

V těchto dvou zákonech je zakotvena možnost výše zmíněná - zřizování, popřípadě rušení, obecní policie zastupitelstvem obce, či zastupitelstvem hlavního města Prahy.

c) Zákon č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon je stěžejní při zákonné úpravě institutu obecní policie. Upravuje např. činnost obecní policie, práva a povinnosti strážníků, zvláštní omezení při zákrocích, náhradu škody způsobenou strážníkem a další důležitá ustanovení pro práci a činnost obecních policií na území České republiky.

¹⁰ HODRMENT, Jaroslav. *Obecní policie* [online]. [cit. 2009-12-04]. Dostupný z WWW: <http://www.obecnipolicie.cz/pravni_servis.php>.

d) Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR

Zde je upravena zejména spolupráce Policie ČR s obcemi a městskou částí hlavního města Prahy, při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Dále např. vzájemné poskytování informací mezi Policií ČR a obecní policií.

e) Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zabývá se mimo jiné postupy a oprávněními strážníků obecní policie na tomto problematickém úseku.

f) Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů (zákon o silničním provozu), ve znění pozdějších předpisů

Zákon upravuje pravidla provozu na pozemních komunikacích, řízení tohoto provozu. Dále zde můžeme najít úpravu registru řidičů a poskytování informací z něj nebo konkrétní bodové hodnocení při porušení povinností stanovených zákonem. S tímto zákonem také souvisí změnový zákon č. 480/2008 Sb., který obecní policii svěřil oprávnění měření rychlosti vozidel za splnění určitých podmínek.¹¹ Toto bylo upraveno v souvislosti s novelizací v oblasti policejní správy s účinností od 1. ledna 2009.

g) Zákon č. 190/2000 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Obsahuje úpravu řízení o přestupcích a klasifikace těchto přestupků. Dále případy, ve kterých jsou strážníci oprávněni řešit přestupky v blokovém řízení a jejich práva povinnosti při výkonu tohoto oprávnění.

h) Vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii

Vyhláška upravuje požadavky na odbornou způsobilost a zkušební řád pro výkon strážníka obecní policie, popř. čekatele a také náležitosti osvědčení, které fyzická osoba získá na základě splnění podmínek. Dále obsahuje ustanovení o označení strážníka, dopravního

¹¹ *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 2008. [cit. 2009-12-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-principy-novely-zakona-o-obecni-policii-a-zmen-dalsich-zakonu-z-pohledu-bezprostredni-vazby-na-obecni-policii.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>>.

prostředku obecní policie a průkazu obecní policie a součástí je i ustanovení o statistických údajích, které obce poskytují ministerstvu vnitra.

i) Vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie

Dokument se podrobněji zabývá otázkou potřebnosti dobré zdravotní kondice pro výkon funkce strážníka, včetně vstupní, mimořádné a jiné lékařské prohlídky během výkonu této funkce.

j) Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Tento zákon je zmíněný zejména proto, že se zabývá pracovně právními vztahy postavy strážníka.

Jak již bylo uvedeno, výše uvedený výčet není za žádných okolností kompletní. Dalo by se jistě najít spoustu dalších zákonů, vyhlášek či jiných právních předpisů, které budou mít s institutem obecní policie, nebo chceme-li s institutem strážníka obecní policie konkrétně, určitě něco společného nebo budou tuto oblast více či méně upravovat.¹²

¹² STIX, Michal. *Obecní policie* [online]. Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009. 65 s. Bakalářská práce. Univerzita Pardubice. Dostupné z WWW: <https://dspace.upce.cz:8443/bitstream/10195/34848/1/StixM_Obecn%C3%AD%20policie_MK_2009.pdf>.

3 Pojem obecní policie

V souladu s právním řádem České republiky obce ve své samostatné působnosti vytvářejí podmínky pro uspokojování potřeb občanů, včetně ochrany veřejného pořádku, k jehož zabezpečení si mohou zřizovat obecní policii.¹³

Je zde vůbec rozdíl mezi pojmy městská a obecní policie? Z hlediska pravomocí zde žádný rozdíl není. Rozdíl je v tomto případě pouze v názvu a dle zřizovatele. Městské policie jsou zřizovány městy. Dle ustanovení § 3 odst. 1 zákona o obcích (č. 128/2000 Sb.) je obec městem v případě, že má alespoň 3000 obyvatel, pokud tak na návrh obce stanoví Předseda poslanecké sněmovny po vyjádření vlády. Naproti tomu obecní policie je zřizována obcemi. V hlavním městě Praze se obecní policie označuje městská policie. Obecní policie zřízená obcí, která je statutárním městem, se označuje také městská policie. Obecní policie je v případech běžného používání tohoto slovního spojení pojem v širším slova smyslu. Menší komplikace by mohly nastat při označení obecních policií v obci, která je městysem. Označení tohoto orgánu městyse není dle platné právní úpravy jasné a specifikované.¹⁴

Obecní policie je jedním z orgánů obce, jehož pravomoci jsou v rámci působnosti obce týkající se záležitostí v oblasti zajišťování veřejného pořádku. Mezi takovéto záležitosti budou spadat ty, které může obec upravit obecně závaznou vyhláškou na základě § 10 zákona o obcích.

Dle zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů je obecní policie orgánem obce, který je zřizován, popř. může být zrušen obecním zastupitelstvem, které takto učiní obecně závaznou vyhláškou. Zřizování obecní policie patří do samostatné působnosti obce. Obce nejsou povinny obecní policii na svém území zřizovat a je plně v jejich režii, jakým způsobem budou místní záležitosti veřejného pořádku zajišťovat. Je také na nich, kolik bude v obci strážníků či jiných zaměstnanců obecní policie, kdo ji bude řídit a jak bude organizována. Při rušení obecní policie postupuje zastupitelstvo jako při jejím zřízení, a to schválením obecně závazné vyhlášky.¹⁵

Obecní policie může být řízena:

¹³ Odbor bezpečnostní politiky. *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 25. 5. 2009 [cit. 2009-12-23]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/uvod-do-problematiky-obecni-mestske-policie.aspx?q=Y2hudW09MQ%3d%3d>>.

¹⁴ VETEŠNÍK, P. JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, 1. vydání, Praha : C. H. Beck, 2009, 52 s.

¹⁵ ČERNÝ, J., JANATA, J., *Veřejný pořádek aneb co trápí starosty: příručka pro praxi obecních úřadů*, Praha: Linde, 1999

-
- a) samotným starostou obce,
 - b) jiným členem zastupitelstva obce, který byl k tomuto pověřen zastupitelstvem,
 - c) velitelem obecní policie, který může být pověřen k plnění některých úkolů související s vedením tohoto útvaru.¹⁶

3.1 Veřejnoprávní smlouvy na úseku zabezpečování veřejného pořádku v obci

V případech, kdy v dané obci není ustanovena obecní policie, může tak být učiněno na základě veřejnoprávní smlouvy s jinou obcí, která poskytne svou obecní policii k zabezpečování veřejného pořádku. Tyto případy umožňují, že obecní policie nemusí vykonávat své pravomoci jen na úseku obce, ve které byla zřízena. Mnohdy se takto děje v některých malých obcích, které nemají dostatečné prostředky na to, aby zřídily svou vlastní obecní policii. Takováto smlouva by minimálně měla obsahovat:

- a) ustanovení, že se jedná o veřejnoprávní smlouvu o výkonu některých úkonů obecní policie,
- b) označení obcí, které jsou smluvními stranami,
- c) rozsah úkonů,
- d) úhrada nákladů spojených s výkonem služby,
- e) den, od kterého bude obecní policie tyto úkony vykonávat včetně doby trvání smlouvy.¹⁷

Výše uvedená veřejnoprávní smlouva při jejím uzavírání nebo změnách jejího obsahu podléhá souhlasu nadřízeného krajského úřadu. Bez tohoto souhlasu je smlouva absolutně neplatná, tzn. neplatná od počátku.

Uvedený výkon činnosti obecních policií na úseku jiné obce je značně složitější, než bylo výše popsáno. Nepovažuji ho za významný ke vztahu ke strážníkům, kterým bych se ráda věnovala více podrobně, ale byla by škoda tuto možnost alespoň nevzpomenout.

Veřejnoprávní smlouvy jsou v zákoně o obecní policii upraveny i v § 3a, který konkretizuje veřejnoprávní smlouvy pro krizový stav. V případě, že na území obce je vyhlášen krizový stav, starosta této obce je oprávněn uzavřít veřejnoprávní smlouvu se starostou jiné obce o poskytnutí strážníků.

¹⁶ § 3 zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

¹⁷ § 3a odst. 3 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

3.2 Spolupráce obecní policie s Policií ČR

Tato oblast spolupráce je také jednou z těch rozsáhlejších, ale byla by škoda ji také alespoň ve zkratce nezmínit.

Záležitosti sloužící k zabezpečení veřejného pořádku jsou sice samostatnou působností obce, ale podílí se na nich nejen obec či obecní policie, ale také Policie ČR. Obec může také s Policií ČR uzavřít koordinační veřejnoprávní smlouvu, která podléhá souhlasu nadřízeného orgánu. V tomto případě je takovým orgánem policejní prezidium. Předmětem smlouvy je spolupráce na předmětném úseku, určení podílu jednotlivých subjektů při zabezpečování veřejného pořádku a stanovení prostředků k tomuto využívaných. Koordinační dohody budou uzavírány bez ohledu na skutečnost, zda obec má či nemá zřízenou obecní policii.¹⁸

¹⁸ *Ministerstvo vnitra ČR* [online]. 2010 [cit. 2010-03-01]. Právní úprava oblasti obecní policie po 1. lednu 2009. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-principy-novely-zakona-o-obecni-policii-a-zmen-dalsich-zakonu-z-pohledu-bezprostredni-vazby-na-obecni-policii.aspx>>.

4 *Novela zákona o obecní policii*

Na základě novely zákona o Policii České republiky č. 273/2008 Sb. byl zákonodárným sborem v ČR schválen i zákon č. 274/2008 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o Policii ČR., jehož součástí byla i novela zákona č. 533/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů. Díky novele se některá témata stala velmi diskutovaná. Novelou se měnily ustanovení od nejmenších úprav ve slovních spojeních, přes úpravy celých paragrafů až po doplnění paragrafů nových, doposud nepoužitých. Veškeré změny v zákonech by měly být odrazem dlouholeté existence obecní policie na našem území a reagovat na potřebné změny od systému až po organizaci daného orgánu.¹⁹

4.1 Příklady konkrétní novelizace

a) Měření rychlosti motorových vozidel

Jedním bezesporu velmi diskutovaným oprávněním strážníků obecní policie bylo měření rychlosti vozidel. Při projednávání změnového zákona v Poslanecké sněmovně Parlamentu České republiky došlo k vypuštění tohoto oprávnění u strážníků obecní policie. Výše zmíněným změnovým zákonem č. 480/2008 Sb., obecní policie opět pravomoc nabyla, ovšem za splnění určitých podmínek. Tou je např. povolení jen na viditelně vyznačených úsecích pro měření určených.²⁰

b) Zpřísnění podmínek pro přijetí strážníka

Zásadní změny proběhly u paragrafů, týkajících se podmínek přijímání nových strážníků. Do zákona o obecní policii byly zakomponovány nové požadavky na pozici strážníka, jako např. odpovídající zdravotní stav či určení dosaženého středního vzdělání s maturitou. Nově byla definována také bezúhonnost či spolehlivost. Podmínky budou podrobněji rozebrány v mé práci níže, v kapitole 6. 1. Kdo může být strážníkem a za jakých podmínek.²¹

¹⁹ MATES, P., [et al.], *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*, Praha: Linde, 2009

²⁰ Ministerstvo dopravy ČR. *Nová pravidla* [online]. 2005-2010 [cit. 2010-01-03]. Dostupný z WWW: <<http://www.novapravidla.cz/PRAVOMOCI-POLICIE/PRAVOMOCI-OBECNI-POLICIE>>.

²¹ Ministerstvo vnitra ČR [online]. 2010 [cit. 2010-03-01]. Právní úprava oblasti obecní policie po 1. lednu 2009. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-principy-novely-zakona-o-obecni-policii-a-zmen-dalsich-zakonu-z-pohledu-bezprostredni-vazby-na-obecni-policii.aspx>>.

d) Změny v oprávnění strážníků

Zde byly provedeny změny spíše minimální. Dochází k drobným formulačním změnám, které byly provedeny z důvodů zpřesnění a umožnění větší spolupráce s Policií ČR. Konkrétně se týká např. konkretizaci a rozšíření okruhu údajů, ke kterým má obecní policie přístup z informačního systému a zároveň byly upřesněny podmínky, za nichž lze údaje získávat.²²

e) Nové zařazení zaměstnanců obecní policie

Velmi významnou novinkou v zákonné úpravě institutu obecní policie je nové rozdělení zaměstnanců obecních policií. Po novele se jedná o:

1. strážníky,
2. čekatele – strážníci, kteří prozatím nesložili zkoušku z odborné způsobilosti a nemají osvědčení týkající se této způsobilosti,
3. ostatní zaměstnance – může jít např. o obsluhy kamerových systémů.²³

f) Nová právní úprava na úseku spolupráce s Policií ČR

Upravení stávajících ustanovení se nevyhnulo ani úseku spolupráce mezi obecní policií a Policií ČR. Před nejnovější novelizací bylo složité určit rozsah, ve kterém tyto orgány mohly spolupracovat. Často se tak mohlo stát, že došlo k pozitivním či negativním sporům na úseku spolupráce. Novinkou je také úprava spolupráce na základě koordinačních smluv při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku. Dohoda pomůže určit subjektům podíl spolupráce na území obce, včetně stanovení nástrojů a možnosti jejich sdílení.²⁴

²² Ministerstvo vnitra ČR [online]. 2010 [cit. 2010-03-01]. Právní úprava oblasti obecní policie po 1. lednu 2009. Dostupné z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-principy-novely-zakona-o-obecni-policii-a-zmen-dalsich-zakonu-z-pohledu-bezprostredni-vazby-na-obecni-policii.aspx>>.

²³ Tamtéž ...

²⁴ Tamtéž ...

5 *Postavení a úkoly obecní policie*

Obecní policie je konstruována jako činnost pro veřejnost prospěšná. Prostřednictvím ní, je zajišťován v obci klid a veřejný pořádek. Tímto nenahrazuje činnost policejních bezpečnostních sborů, neboť zajištění některých práv může stále poskytovat pouze stát. Týkat se to může např. trestněprávní ochrany osob.²⁵ Strážník je povinen poskytnout pomoc každému, kdo o ni požádá.

5.1 *Činnost obecní policie*

Při zabezpečování místních záležitostí veřejného pořádku v obci, obecní policie plní zejména tyto úkoly:

- a) přispívá k ochraně a bezpečnosti osob a majetku,
- b) dohlíží na dodržování pravidel občanského soužití,
- c) dohlíží na dodržování obecně závazných vyhlášek a nařízení obce,
- d) podílí se v rozsahu stanoveném tímto nebo zvláštním zákonem na dohledu na bezpečnost a plynulost provozu na pozemních komunikacích,
- e) podílí se na dodržování právních předpisů o ochraně veřejného pořádku a v rozsahu svých povinností a oprávnění stanovených tímto nebo zvláštním zákonem činí opatření k jeho obnovení,
- f) podílí se na prevenci kriminality v obci,
- g) provádí dohled nad dodržováním čistoty na veřejných prostranstvích v obci,
- h) odhaluje přestupky a jiné správní delikty, jejichž projednávání je v působnosti obce,
- i) poskytuje za účelem zpracování statistických údajů Ministerstvu vnitra na požádání²⁶

²⁵ FALTUS, Martin. *Obecní policie*. [s.l.], 2006. 47 s. Masarykova univerzita v Brně. Vedoucí bakalářské práce JUDr. Stanislav Sedláček, Ph.D. Dostupný z WWW: <http://is.muni.cz/th/108729/pravf_b/BAKALARSKA_PRACE_-_0_Prace.pdf>.

²⁶ § 2 zákona č. 553/1991 Sb., o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

6 Strážník

Strážník je zaměstnancem obce a nevykonává tak svou činnost ve služebním poměru, jako je tomu např. u příslušníků Policie ČR, ale jeho pracovní poměr se řídí zákoníkem práce. Má postavení veřejného činitele, a vzhledem k jeho postavení musí splňovat určitá nadstandardní kritéria, na rozdíl od ostatních zaměstnanců orgánů veřejné moci. Při přijímání uchazečů do pracovní pozice strážníka, je výběrová komise, která o přijímání rozhoduje, povinna řídit se nejen zákonem danými ustanoveními, ale také ustavně zaručenými právy jakými mohou být např. zákaz diskriminace.²⁷

6.1 Kdo může být strážníkem a za jakých podmínek

Strážníkem obecní policie se může stát občan České republiky při splnění určitých podmínek. Podmínky byly novelou k 1. lednu 2009 rozšířeny oproti dosavadním požadavkům. Těmito podmínkami jsou:

- a) bezúhonnost,
- b) spolehlivost,
- c) věk od 21 let,
- d) zdravotní způsobilost,
- e) dosažení středního vzdělání s maturitou,
- f) získání osvědčení o splnění odborných předpokladů.²⁸

1) Bezúhonnost

Pro účely zákona o obecní policii se bezúhonnost vykládá, jako jedna z nejdůležitějších podmínek pro vznik pracovního poměru v oblasti obecní policie. Dokládá se výpisem z Rejstříku trestů, ne starším 3 měsíců. Zde jsme se mohli setkat s problémem, který se týkal zahlazených trestů či amnestií prezidenta republiky. Tyto se totiž ve výpisu z Rejstříku trestů neobjevují. V tomto případě zde byla určitá neprůhlednost přijímaných uchazečů o místo strážníka. Novelou zákona o obecní policii se tento stav upravil tak, že uchazeč o místo strážníka musí navíc svou bezúhonnost doložit vlastnoručně podepsaným čestným prohlášením, opět ne starším 3 měsíců.

²⁷ VETEŠNÍK, P. JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, 1. vydání, Praha : C. H. Beck, 2009, 81 s.

²⁸ MATES, P., [et al.], *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*, Praha: Linde, 2009

Bezúhonnost platí i během celé doby výkonu povolání strážníka. Ten má povinnost oznámit, že proti němu bylo zahájeno řízení, které nepodléhá bezúhonnosti, např. trestní řízení.

Problematiku s bezúhonností lze ukázat na konkrétním případě Městské policie Brno. Jeden z tehdejších zaměstnanců na pozici strážníka byl odsouzen k dvouletému trestu odnětí svobody a zákazu držení nošení a užívání střelných zbraní na dobu pěti let, za vydírání a zneužití pravomoci veřejného činitele. Stalo se tak poté, když se svým kolegou zbili a s prázdnou zbraní v ruce vyhrožovali dvěma chlapcům, kteří měli údajně den předtím okrást syna odsouzeného strážníka.

Po podmíněčném propuštění nastoupil zpět k Městské policii Brno, jako již nikoliv bezúhonný civilní zaměstnanec do funkce instruktora oddělení tělesné přípravy. Což se některým osobám zdálo jako protizákonné. Podle současné právní úpravy ale zákon o obecní policii ve svém ustanovení § 1a) nestanoví podmínku bezúhonnosti zaměstnance, který není čekatelem či strážníkem. Bezúhonnost, spolehlivost a další stanovené zákonné předpoklady podrobně stanoví zákon o obecní policii pouze pro strážníka či čekatele. Ve věci výše zmíněného zaměstnance, tak nedošlo k porušení žádné legislativní normy.²⁹

2) Spolehlivost

Spolehlivost je u zájemců o zaměstnání strážníka posuzována dle zákonem daných pravidel, kdy nespolehlivou osobou je taková osoba, jež v posledních 3 letech byla pravomocně uznána vinnou z v zákoně o obcích vymezených přestupků. Konkrétně se jedná o paragraf 4 odstavec b. Prokazuje se stejně jako bezúhonnost čestným prohlášením, které není starší 3 měsíců. Vedle prokazování spolehlivosti jsou vyřešeny i případy, ve kterých je strážník či čekatel povinen učinit zákonem určené osobě sdělení, že došlo k situaci, kterou dotýčný ztrácí na spolehlivosti.

Osoba strážníka, jelikož je v postavení veřejného činitele, by se měla vyvarovat špatné pověsti a chovat se na veřejnosti, tak aby nebyly pochybnosti o jejím morálním chování. V souladu s dobrými mravy by se měl strážník chovat i mimo služební činnost v běžném životě „bez uniformy“.³⁰

²⁹ *Statuárni město Brno: Informace o přijetí bývalého strážníka do zaměstnaneckého poměru v civilní službě* [online]. 2009, 18.11.2009 [cit. 2009-12-12]. Dostupný z WWW:

<<http://www2.brno.cz/index.php?nav02=8735&nav03=4008&nav01=35&nav04=17463>>.

³⁰ [kolektiv autorů], *Profesní kodex strážníka*, Praha: Police History, 2003, 13 s.

3) Věk minimálně 21 let

Ministerstvo vnitra si klade za cíl, aby lidé vykonávající činnost strážníka byli nejen dostatečně fyzicky, ale také psychicky vyspělí pro tuto práci. Věková hranice 21 let by se měla jevit jako optimální (stejný věk je požadován např. i při výkonu pasivního volebního práva). Strážník při své činnosti může zasahovat do práv třetích osob, a tak by i jeho psychická vyspělost měla být vyrovnaná a strážník byl schopný uvědomit si možné následky svého chování či provedeného úkonu.³¹

4) Zdravotní způsobilost

Tento bod je speciálně nově podchycen vyhláškou Ministerstva vnitra ze dne 11. prosince 2008 o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie. Vyhláška upravuje povinnost podstupovat jednotlivé lékařské vyšetření před i během výkonu povolání. Takovýmto vyšetřením je vstupní prohlídka (před vstupem do zaměstnání), periodická prohlídka (v průběhu zaměstnání), výstupní prohlídka (při ukončení zaměstnání), mimořádná prohlídka (v mimořádných případech).³²

Vyhláška obsahuje speciální přílohu, ve které je uveden seznam tělesných vad, duševních vad, nemocí či stavů, které upravují případy, ve kterých osoba nedostane pozitivní lékařský posudek. Přestane-li být strážník zdravotně způsobilý, Ministerstvo vnitra mu v souladu se zákonem o obecní policii odebere osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů. Zákon obsahuje i ustanovení, dle kterého může obec takovou osobu převést na pozici čekatele či jiného zaměstnance po dobu správního řízení o odejmutí osvědčení až do nabytí právní moci rozhodnutí.³³

5) Dosažené střední vzdělání s maturitou

Podmínka vzdělání byla jednou z nově přidaných na základě novelizace. Je základním určením kvalifikace, bez které není možné se o místo strážníka ucházet.

6) Osvědčení o splnění stanovených odborných předpokladů

Osvědčení o odborné způsobilosti (dále jen „osvědčení“) je listinou, prokazující, že strážník nebo čekatel umějí své schopnosti a dovednosti použít nejen v teorii, ale také v praxi.

³¹ VETEŠNÍK, P. JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, 1. vydání, Praha : C. H. Beck, 2009, 108 s.

³² Viz. Vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie

³³ Tamtéž ...

Osvědčení je jedna z nejhlavnějších a nejdůležitějších podmínek pro výkon činnosti obecní policie. Udělování či odebrání osvědčení si dalo za úkol Ministerstvo vnitra prostřednictvím své komise. Udělování měly na starosti před novelizací kraje. Osvědčení je strážníkům udělováno výhradně na dobu 3 let.³⁴ Ministerstvo dále získalo oprávnění odbornou způsobilost strážníků přezkoumávat. Dříve byla možnost osvědčení odebrat, ale dále již nebylo stanoveno, kdo a jakým způsobem odbornou způsobilost ověřuje.

Příhlášku z odborné způsobilosti jsou oprávněny podávat za své uchazeče samy obce. Obce jsou dále povinny zajišťovat školení prostřednictvím školících zařízení obecní policie nebo školících zařízení s akreditací Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy. Kurz je považován za kurz rekvalifikační.

Zákonem jsou upraveny dále podmínky pro případy, když strážník či čekatel neuspěje u zkoušky – zde Ministerstvo vnitra stanoví další termín zkoušky po uplynutí 12 měsíců od posledního neúspěšného pokusu. Je na obci, jak s osobou, která nezískala osvědčení, naloží. Osoba může být např. na určitou dobu přeložena na jiné místo v hierarchii obecní policie nebo s takovou osobou bude ukončen pracovní poměr.³⁵

³⁴ MATES, P., [et al.], *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*, Praha: Linde, 2009, 250 s.

³⁵ Viz. zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

7 Povinnosti strážníka

Povinnosti, kterými je povinen se strážník řídit nejen během výkonu svých pravomocí, jsou blíže vymezeny zákonem č. 553/1991 Sb. o obecní policii v paragrafu 6 až paragrafu 10. Ráda bych tyto povinnosti vyzvedla jako nejdůležitější úpravu osoby strážníka na zákonném úseku. Lidé nemohou, a ani by neměli, vykonávat jakoukoliv činnost, když si nejsou vědomi, jaké mají při ní povinnosti. Povinnosti strážníků budou o to důležitější, jelikož se tyto netýkají jen jejich osoby, ale povinnosti mají i vůči osobám druhým.

1) § 6

Jedno z ustanovení paragrafu 6 se týká povinnosti dbát cti, vážnosti a důstojnosti osob při provádění zákroků a úkonů při plnění úkolů obecní policie. Tento možná dosti souvisí s určením minimální věkové hranice pro uchazeče o pozici strážníka, který ovlivňuje vnímání morálních hodnot. Případný zásah do hodnot nesmí překročit míru nezbytnou k dosažení cíle, který je zákrokem sledován. Odstavec č. 2, paragrafu mluví o povinnosti strážníka poučit osoby před provedením zákroku, pokud to povaha zákroku dovolí, v ostatním případě okamžitě, jakmile to dovolí okolnosti.

Další povinnosti strážníka je poskytnout pomoc v rozsahu svých oprávnění a povinností dle zákona o obecní policii a každému, kdo o ni požádá.

2) § 7

Strážník obecní policie je povinen provést zákrok či učinit jiné opatření, je-li páčán jakýkoliv protiprávní čin nebo je-li vážné podezření z jeho spáchání. Takový zásah je povinen provést i mimo svou pracovní dobu. S povinností provést zákrok i mimo pracovní dobu, jsou na tom dosti podobně i lékaři, či zdravotní pracovníci, mají také pomoci i mimo své „ordinační“ hodiny.

Jestliže povaha zákona neumožní strážníkovi prokázat svoji příslušnost k obecní policii průkazem obecní policie, má povinnost prokázat se ústním prohlášením „obecní policie“ nebo „městská policie“. Průkazem se prokáže strážník ihned, jakmile to situace dovolí. Před prováděním zákroku je strážník dále povinen použít výzvy „jménem zákona“.

Každý je povinen uposlechnout výzvu zakročujícího strážníka. Osoby nemají možnost vlastní úvahy, zdali strážníka uposlechnou či nikoliv. Nemůžou se při strážníkově výzvě na

místě rozhodovat, zda má či nemá zrovna oprávnění po nich něco požadovat. Tímto problémem se již zabýval i náš Ústavní soud.³⁶

3) § 8

V jistých situacích strážník není povinen provést zákrok. Takovýmto stavem může být, pokud je strážník pod vlivem léků či jiných látek, jestliže k úkonu, který má být proveden, není vyškolen nebo je zřejmé, že zákrok nemůže úspěšně dokončit. Strážník nesmí provést úkon, jestliže by jeho provedením zmařil úkol bezpečnostního sboru.

4) § 9

Strážníci jsou při výkonu svých pravomocí povinni prokázat se platnými identifikačními znaky příslušnosti k obecní policii – stejnokroj s odznakem, identifikačním číslem a názvem obce. Pokud strážník při výkonu pravomocí na území obce, kde byl povolán na základě veřejnoprávní smlouvy, je vyzván k předložení pověření k výkonu mimo svou domovskou obec, musí tak učinit také.

Viditelně musí být označeny i motorová vozidla, příslušející obecním policiím. Označení musí být v rámci celé České republiky pro všechny sbory obecní policie stejné. Vozidla i příslušníci obecní policie musejí být jednoznačně identifikovatelná a nezaměnitelná. Tyto sjednocující znaky stanovilo Ministerstvo vnitra 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii.

Jako názornou ukázkou, přikládám fotografii policejního vozu městské policie Brno (viz. obr. 3) a dále fotografii strážníka městské policie z Újezdu u Brna (viz. obr. 4).

Jistým případem vztahující se k identifikaci strážníka, se zabýval nejvyšší soud. Obviněný zde namítal, že v době zásahu strážníka na jeho osobu, nebyl strážník dostatečně identifikovatelný, aby mohl rozeznat jeho příslušnost k orgánu obecní policie. Nakonec až svědecká výpověď vedla k rozhodnutí soudu, že strážník měl na sobě policejní svetr, který je součástí služebního výstroje městské policie a je patřičně označen odznakem.

³⁶ Viz. např. ÚS sp. zn. I. ÚS 263/97: „Občané jsou povinni se podrobit výkonu pravomoci veřejného činitele bez ohledu na vlastní soukromý názor. Jsou-li přesvědčeni, že tímto jednáním bylo porušeno jejich právo či jim byla způsobena škoda, mohou se proti takovému postupu veřejného činitele bránit jiným, a to zákonným způsobem. Ústava České republiky, Listina základních práv a svobod, ani žádná jiná právní norma nepřipouští, aby občané nejprve hodnotili zákonnost postupu veřejných činitelů a teprve na základě toho jejich pokynů uposlechli nebo neuposlechli.“

Obr. 3: Vozidlo městské policie Brno

Zdroj: http://commons.wikimedia.org/wiki/File:Auto_MP_Brno.jpg

Obr. 4: Strážník městské policie Újezd u Brna

Zdroj: <http://www.ujezdubrna.cz/mestska-policie>

5) § 10

Jednou ze základních povinností strážníků je povinnost oznámit, a to bez zbytečného odkladu, podezření, že byl spáchán trestný čin a zajistit místo trestného činu proti vstupu nepovolaných osob. Dále je povinností oznámit, že došlo ke spáchání přestupku nebo jiného správního deliktu, jehož projednání patří do působnosti orgánu, kterému je oznamováno. Každé oznámení musí být doloženo důkazy.

8 **Oprávnění strážníka**

Vedle zákonem vymezených povinností, má strážník obecní policie i zákonem vymezené oprávnění. Tato oprávnění nejsou strážníkovi přiznávána jen na základě zákona o obecní policii, ale také na základě zákonů dalších. Jedná se např. o zákon o přestupcích č. 190/2000 Sb., či zákon o silničním provozu č. 361/2000 Sb. Níže specifikované oprávnění, které uvádím, jsou oprávnění přidělena strážníkům zákonem o obecní policii č. 553/1991 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

1) **§ 11 Oprávnění požadovat vysvětlení**

V určitých případech, je strážník oprávněn požadovat vysvětlení od osob, které mohou přispět k objasnění skutečností týkající se odhalení přestupku nebo jiného správního deliktu apod. Pokud strážník vyzve takovouto osobu k podání vysvětlení, osoba je povinna vysvětlení podat. Existují ale zákonné výjimky, kdy osoba může odmítnout. Obecní policie má právo při plnění svých úkolů požadovat i informace z informačních systémů součinných orgánů. Jedná se např. o informace od obecního úřadu o přihlášených psech a jejich držitelích, či informace od Policie ČR o hledaných a pohřešovaných osobách.

Osoba, která se dostaví na základě předvolání, má nárok na náhradu ušlého výdělku a na náhradu nutných výdajů. Nárok nemá osoba, která se dostaví jen ve vlastním zájmu, či osoba, která se dostaví pro své protiprávní jednání nebo osoba, která má nárok na náhradu dle zvláštních právních předpisů.

Dle mého názoru je možnost odmítnutí dosti sporná, např. v případech vysvětlování spáchání přestupku proti bezpečnosti a plynulosti provozu na pozemních komunikacích, kdy má osoba „možnost“, i když je tento postup protiprávní, uvést, že v případě špatného parkování toto jako majitel vozidla neučinila, i přesto, že tím kdo spáchal tento přestupek, byl právě majitel daného vozu, který použil možnost odmítnutí podání vysvětlení na základě výše uvedeného. Jelikož se tento řidič, který přestupek spáchal, může požadovat za osobu mu blízkou, které by způsobil sám sobě nebezpečí postihu za přestupek.

Z osobní zkušenosti znám spoustu případů, kdy tuto podivnou praktiku řidiči např. špatně zaparkovaného vozu použili. Pro obecní policii by bylo značně složité a nákladné předvolávat osoby blízké tomuto řidiči, a tak se většinou řízení o přestupku odloží, respektive zastaví. Řidiči pak nebyli žádným způsobem potrestáni.

Odmítnutí podání vysvětlení je proto podle mne v zákoně hodně široce formulované

a tímto proto tak zneužívané. Jistě by bylo vhodné, toto právo odmítnout vysvětlení, lépe propracovat ve formulaci, aby se nedalo jen tak jednoduše zneužít. Např. přímé zakotvení postihu v případě zneužití. O českém národu se říká, že dokáže najít klíčky i tam kde nejsou, zde to platí dvojnásob.

2) § 12 Oprávnění požadovat prokázání totožnosti

Strážník má oprávnění pro účely tohoto zákona požadovat od osob jejich prokázání totožnosti. Osoba, která byla takto vyzvána, je povinna výzvě vyhovět. Pod pojmem prokázání totožnosti se rozumí zejména zjištění jména, příjmení, data narození, bydliště osoby a nově také rodného čísla.

3) § 12a Oprávnění požadovat pomoc

Tento paragraf obsahuje oprávnění strážníků, požadovat od každého věcnou či osobní pomoc a osoba, která o toto byla požádána, je povinna pomoc poskytnout. Upravena je i možnost odmítnutí poskytnout strážníkovi požadovanou pomoc. Může tak být učiněno např. pokud by osoba vystavila vážnému ohrožení života či zdraví sama sebe nebo osobu jí blízkou.

4) § 13 Oprávnění předvést osobu

Během výkonu své pracovní činnosti, má strážník jedno z dalších důležitých oprávnění, kterým je možnost předvést na policii osobu:

- a) která odmítla prokázat svou totožnost,
- b) u které se během prokazování totožnosti zjistí, že je osobou pohřešovanou či hledanou policií,
- c) která i přes výzvy strážníka pokračuje v jednání, kterým narušuje veřejný pořádek nebo ohrožuje život nebo zdraví své vlastní anebo jiných osob, ohrožuje majetek a nelze ji v takovémto chování jinak zastavit,
- d) podle zvláštních právních předpisů na žádost příslušného orgánu obce.

O předvedení se s osobou sepíše úřední záznam. V úředním záznamu nebo v potvrzení o převzetí osoby se také potvrdí převzetí osoby Policií ČR.

5) § 14 Oprávnění odebrat zbraň

Strážníci mají při svém zásahu právo ujistit se, že osoba, proti které zákrok provádějí, nemá u sebe zbraň, kterou by případně mohla proti nim použít. Pokud osoba dobrovolně

zbraň nevydá, strážník je oprávněn takovouto zbraň odebrat. O odebrané zbraně je strážník povinen vystavit osobě potvrzení o převzetí zbraně. Odebraná střelná zbraň se odevzdá nejbližšímu útvaru policie. Pokud pomínou důvody, pro které byla zbraň strážníkem odebrána, je povinnost zbraň vydat zpět, jestliže se o navrácení požádá.

Zákon definuje i samotný pojem zbraň. Zbraní se pro účely tohoto zákona rozumí jakákoliv věc, kterou je možno učinit útok proti tělu důraznější. Určitě si pod tímto pojmem můžeme představit nejen zbraň bodnou (nůž) či střelnou (pistole), ale také např. kus dřeva, kterým by velmi agresivní osoba při zákroku proti ní mohla způsobit strážníkovi vážná poranění.

6) § 15 Oprávnění zakázat vstup na určená místa

Každý je povinen uposlechnout strážníkovu výzvu, že nesmí vstupovat na jím určená místa nebo se na nich nezdržoval po dobu delší, než je nutné, hrozí-li ohrožení zdraví nebo života. K tomuto zákazu vstupu se nejčastěji používají jako technické prostředky pásy s nápisem „zákaz vstupu“, „obecní policie“ apod.

7) § 16 Oprávnění otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor

Strážníci jsou při důvodných obavách o závažném ohrožení života nebo zdraví některých osob či riziku větší škody na majetku oprávněni otevřít byt nebo jiný uzavřený prostor, vstoupit do něj a provést nezbytné zákroky vedoucí k odvrácení hrozícího nebezpečí. V případech, ve kterých nehrozí nebezpečí z prodlení, strážník musí zajistit při tomto zákroku přítomnost nezúčastněné osoby. Po odvrácení případné škody má strážník povinnost informovat vlastníka bytu nebo jiného uzavřeného prostoru, do kterého strážník vniknul a zabezpečit jeho zajištění. O otevření bytu či jiného prostoru a provedených opatřeních v něm, se sepíše úřední záznam.

8) § 17 Oprávnění odejmout věc

Je zde velmi podobný postup jako při oprávnění k odejmutí zbraně. Jestliže osoba, které by mohla být určitá věc při řízení o přestupku odebrána, nevyhoví výzvě strážníka k jejímu vydání, může jí být tato věc odňata. Stejně jako u odebrání zbraně se sepíše úřední záznam a osobě je vydáno potvrzení o odnětí či dobrovolném vydání.

9) § 17a Použití technických prostředků k zabránění odjezdu vozidla

Takový prostředek lze použít jen v případech, kdy je možnost jeho odstranění bez zbytečného odkladu a v případech, ve kterých není přítomen řidič takového vozidla. Jedná se o tyto případy:

- a) vozidlo, které bylo ponecháno na místě, kde není dovoleno stát či zastavit,
- b) vozidlo stojící na místě, do kterého je vjezd zakázán místní nebo přechodnou úpravou provozu,
- c) vozidlo stojící na chodníku, kde to není povoleno,
- d) je-li vozidlem prováděn neoprávněný zábor veřejného prostranství.

Na vozidle bude odstraněn technický prostředek - „botička“ vždy po té, co s provozovatelem vozidla dojde k projednání přestupku v blokovém řízení, dále se provede zjištění totožnosti osoby řidiče a budou zaplaceny náklady vynaložené na přiložení a odstranění technického prostředku, kterým bylo zabráněno v odjezdu. Manipulační poplatky v těchto případech jsou účtovány přímo provozovateli vozidla. Ten by totiž v případě projednávání přestupku mohl zneužít „osoby blízké“ a uvést, že vozidlo neponechal na místě špatného zastavení on, ale právě tato osoba jemu blízká a mohlo by se stát, že náklady by uhrazeny nikdy nebyly.³⁷ Tímto problémem jsem se zabývala již výše v oprávnění strážníků požadovat vysvětlení.

Dříve nebyly v zákoně řešeny případy, ve kterých nebylo o odstranění technického prostředku požádáno. Dnes již tomu tak není a v případě, že nikdo o odstranění prostředku nepožádá do 30 dnů od jeho přiložení, může vlastník komunikace, na které vozidlo stojí, požádat o jeho odstranění. Děje se tak opět na náklady provozovatele vozidla. Pokud ale provozovatele vedly k ponechání vozidla na místě nepovoleném závažné důvody, které může prokázat, může být od zaplacení nákladů zproštěn.

Technický prostředek nelze v určitých zákonem stanovených důvodů použít. Jedním takovým, může být např. vozidlo tvořící překážku provozu na pozemních komunikacích.

10) § 17b Doprava osob do zdravotnického zařízení a do záchytné stanice

Tímto paragrafem je upravena možnost obecní policie působit i mimo území své obce, díky které mají strážníci oprávnění zajišťovat přepravu osob do zdravotnického zařízení nebo

³⁷ Ministerstvo vnitra ČR: Právní úprava oblasti obecní policie po 1. lednu 2009 - 2. část [online]. 2008 [cit. 2010-02-01]. Dostupný z WWW: <<http://www.mvcr.cz/clanek/zakladni-principy-novely-zakona-o-obecni-policii-a-zmen-dalsich-zakonu-z-pohledu-bezprostredni-vazby-na-obecni-policii-2.aspx>>.

záchytné stanice dle zvláštního právního předpisu, kterým je zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů.

11) § 17c Oprávnění ke vstupu do živnostenských provozoven

Při plnění úkolů obecní policie, je strážník oprávněn vstupovat do živnostenských provozoven v jejich prodejní nebo provozní době, pokud se jedná o prostory pro zákazníky. Co je živnostenskou provozovnou potom blíže stanovuje zákon č. 455/1991 Sb. o živnostenském podnikání, ve znění pozdějších předpisů.

9 Donucovací prostředky, služební zbraň a pes

Aby práce obecní policie byla efektivní, je na místě, aby strážníci disponovali možnostmi použít při výkonu své činnosti určité speciální prostředky, které jim nejednou mohou zjednodušit jejich práci. Použití těchto prostředků je dle mého názoru složité zakomponovat do právní úpravy, jelikož musí být zcela jasně určeny hranice oprávněného použití prostředků a hranice jejich zneužití. Je velmi nutné postupovat při použití těchto prostředků opatrně, zejména, aby nebyl ohrožen život jiných osob, a co nejvíce šetřit život a zdraví osoby, proti které se zákrok směřuje. Prostředky, které lze použít jsou zákonem stanoveny taxativně, tudíž zde není možnost např. u obce, stanovit pro své strážníky jiné než ty, jež jsou uvedeny v zákoně o obecní policii. O každém použití donucovacího prostředku, služební zbraně nebo služebního psa strážníkem, je vyrozuměna osoba řídící obecní policii a sepíše se úřední záznam.

Strážník má povinnost po každém použití donucovacího prostředku (služební zbraně, služebního psa) povinnost poskytnout první pomoc a zajistit lékařské ošetření, pokud byla osoba při zákroku jakkoliv zraněna.³⁸ Tuto povinnost nesmí strážník zanedbat a učinit takto musí ihned, jakmile to okolnosti dovolí.

Zákonem o obecní policii jsou také vymezeny příklady osob, proti nimž nelze použít některé z donucovacích prostředků nebo služební zbraň. Jedná se například o osoby zjevně mladší 15 let, osoby těhotné apod. V případě, že by ale takováto osoba ohrožovala zdraví nebo život strážníka či jiné osoby nebo hrozila by li větší škoda na majetku a nešlo by nebezpečí odvrátit jinak, strážník i zde může takovéto prostředky použít.

³⁸ Viz. např. NS sp. zn. 8 Tdo 1334/2006 (uveřejněný v ASPI pod JUD101908CZ): „Závěry, jimiž soud prvního stupně dokládal, že obviněný porušil ustanovení § 18 odst. 5 zákona č. 553/1991 Sb., podle něhož strážník je povinen dbát, aby použitím donucovacích prostředků nezpůsobil osobě újmu zřejmě nepřiměřenou povaze a nebezpečnosti jejího protiprávního jednání, a §21 odst. 1 tohoto zákona, podle něhož jestliže strážník zjistí, že při použití donucovacích prostředků došlo ke zranění osoby, je povinen, jakmile to okolnosti dovolí, poskytnout zraněné osobě první pomoc a zajistit lékařské ošetření, nelze než akceptovat. Podílem poškozeného na vyvolání konfliktu se soud prvního stupně zevrubně zabýval a vyložil, že svedl-li obviněný poškozeného na zem a zde jej držel v kravatě, pak vzhledem k povaze předchozího jednání poškozeného postupoval v souladu s ustanovením § 18 zákona č. 553/1991 Sb. Údery, kterými způsobil poškozenému brýlový krevní výron a odřeny tím, že mu smýkal obličejem po vozovce a bil jej do obličeje, a to v situaci, kdy byl již poškozený sveden k zemi, zde držení v sevření (tzv. kravatě)....

.... Čin obviněného byl správně posouzen jako trestný čin zneužívání pravomoci veřejného činitele, podle § 158 odst. 1 písm. a) tr. zák. Nejvyšší soud proto dovolání obviněného podle § 265 odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl, neboť je zjevně neopodstatněné.“

9.1 Donucovací prostředky

V zákoně o obecní policii jsou vymezenými donucovacími prostředky:

- a) hmaty, chvaty, údery a kopy,
- b) slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek,
- c) obušek a jiný úderný prostředek,
- d) pouta,
- e) úder služební zbraní,
- f) hrozba namířenou služební zbraní,
- g) varovný výstřel ze služební zbraně,
- h) technický prostředek k zabránění odjezdu vozidla³⁹

Použití kteréhokoliv z uvedených donucovacích prostředků je vázáno na použití v zájmu ochrany osob nebo své vlastní, dále to může být při ochraně majetku či zabránění v chování, kterým je porušován veřejný pořádek.

Úplně nově byl poslední novelou zákona o obecní policii přidán jako donucovací prostředek slzotvorný, elektrický nebo jiný obdobně dočasně zneschopňující prostředek. Takový prostředek by se dal laicky nazvat „poloviční střelnou zbraní“. Nemá za to, způsobit tak velkou újmu jako klasická střelná zbraň, ale naproti tomu je jistě účinnější než použití hmatu, chvatu apod. V konkrétním případě např. elektrický paralyzér dokáže osobu dočasně vyřadit z činnosti, ale přitom ji přímo neohrozí na životě.

Strážník je povinen, pokud osoba neopustí od svého protiprávního jednání, před použitím kteréhokoliv z uvedených donucovacích prostředků, použít slovní výstrahu „jménem zákona“ a výstrahu, že bude použito donucovacího prostředku. Výjimkou použití tohoto slovního spojení bude v případě technického prostředku k zabránění odjezdu vozidla. Zde by takovéto upozornění nemělo smysl. Pokud osoba neuposlechne výzvu strážníka, je plně v jeho režii, jaký donucovací prostředek použije. Výběr ale musí učinit v souladu s posouzením situace, aby bylo dosaženo účelu sledovaného zákrokem a nebyla způsobena větší škoda, než by byla způsobena protiprávním jednáním osoby.

9.2 Služební zbraň

Strážník je oprávněn použít služební zbraně opět jen v taxativně zákonem uvedených případech. Jedná se o případ:

³⁹ Viz § 18 zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

-
- a) za podmínek nutné obrany nebo za podmínek krajní nouze,
 - b) aby zamezil útěku nebezpečného pachatele, jehož nemůže jiným způsobem zadržet.

Pojmy nutná obrana a krajní nouze, jsou pojmy trestního práva, které upravuje zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů. Konkrétně tedy § 13, 14. Tyto pojmy jsou velmi diskutovanými ustanoveními trestního zákona. Jejich hranice jsou totiž dosti sporné a mnohdy je těžké stanovit, jestli zvolený způsob obrany se dá ještě pod definice těchto pojmů zařadit, či již nikoliv.

Nutná obrana je „čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku.“⁴⁰ V praxi by se strážník mohl setkat s nutnou obranou např. při situaci, kdyby útočník na strážníka namířil zbraň, a vyhrožoval výstřelem, a strážník by se bránil tak, že po útočnickovi vystřelí. Aby obrana nebyla nepřiměřená, měl by strážník útočníka jen postřelit, např. do nohy.

V případě krajní nouze, jde o „čin jinak trestný, kterým někdo odvrací nebezpečí přímo hrozící zájmu chráněnému tímto zákonem, není trestným činem. Nejde o krajní nouzi, jestliže bylo možno toto nebezpečí za daných okolností odvrátit jinak anebo způsobený následek je zřejmě stejně závažný nebo ještě závažnější než ten, který hrozil.“⁴¹ Jako modelový příklady by se dala uvést situace, ve které by strážník obecní policie byl pronásledován zuřivým, zjevně nebezpečným psem, a nemohl by se bránit jiným způsobem (např. útekem), než tohoto psa postřelit.

Strážníci i při použití služební zbraně mají některé další povinnosti, kterými se musí řídit. Případné použití střelné zbraně, musejí stejně jako před použitím donucovacího prostředku oznámit výstrahou, že pokud nebude upuštěno od protiprávního jednání, bude použita střelná zbraň. Samozřejmě jsou případy, kdy toto strážník činit nemusí. Jde například o situaci, kdy je ohrožen jeho život či život jiných osob.

9.3 Služební pes

Každá obec si může stanovit, že příslušníci její obecní policie budou mít k dispozici vedle donucovacích prostředků a služební zbraně také služebního psa. Pes, kterého lze k plnění úkolů obecní policie použít, musí být k tomuto způsobilý. Způsobilost se ověřuje po absolvovaném výcviku zkouškou, která se řídí zkušebním řádem pro psy městské a obecní

⁴⁰ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

⁴¹ Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

policie. U zkoušky jsou bodově hodnoceny různé povely a úkoly, které pes musí zvládnout. Jako příklad lze uvést cviky poslušnosti, kde se konkrétně jedná o přivolání psa, štěkání psa na povel, skok přes 1 metr vysokou překážku nebo cviky obrany, kterými jsou průzkum terénu, označení (vyštěkání) ukryté osoby a další.

Nejen samotný pes, ale i jeho psovod prochází se svým psem výcvik, který je také zakončen zkouškou z odborné způsobilosti psovoda, po jejímž úspěšném absolvování získá osvědčení o odborné způsobilosti psovoda městské a obecní policie. Toto osvědčení na rozdíl od osvědčení, které získá po úspěšném absolvování zkoušky samotný pes (osvědčení o způsobilosti psa pro použití u obecní a městské policie) je na dobu neurčitou. Osvědčení pro psa je na dobu dvou let, kdy následuje opětovné projití kurzu se svým psovodem.

10 Konkrétní ukázky odboru prevence ve městě Brně

Obecní policie mimo zákonem stanovených práv a povinností provádí i různé další činnosti, které s její činností více či méně souvisejí. Jako příklady z praxe lze určitě nelze zapomenout na jisté pomocné práce, které strážníci v rámci své působnosti vykonávají (např. pomoc při povodních) nebo jisté preventivní činnosti ve školských zařízeních.⁴²

Ve městě Brně je jednou z vedlejších činností městské policie činnost na odboru prevence. V průběhu celého roku městská policie realizuje celou řadu projektů, které jsou rozděleny na sekce:

- a) veřejnost
- b) mládež
- c) senioři
- d) ZTP

1) Mobilní informační centrum prevence kriminality

V každém tomto sektoru je pořádáno spoustu preventivních programů proti kriminalitě a pro větší opatrnost konkrétních osob při setkávání se s protiprávním jednáním. Jedním takovýmto projektem je např. i mobilní informační centrum prevence kriminality slouží k prezentaci rad z oblasti prevence kriminality pro širokou veřejnost. Jedná se o autobus, jehož interiér slouží jako předváděcí místnosti. Na jednotlivých panelech uvnitř autobusu jsou demonstrovány projekty a rady pro občany z oblasti zabezpečování bytů, rekreačních objektů, motorových vozidel či jízdních kol. Veřejnosti jsou zde k dispozici informační letáky, jako například: desatero proti kapsářům, jak oznamovat událost policii, co dělat, když je dítě šikanováno, jak se bezpečně chovat na ulici a další. Jako názornou ukázkou přikládá fotografii tohoto autobusu.⁴³

⁴² BRÁZDA, J., *Komunální policie ve velkých městech*, Praha: PA ČR, 2008,

⁴³ *Městská policie Brno: Odbor prevence* [online]. 2007-2010 [cit. 2010-02-02]. Dostupný z WWW: <<http://www.mpb.cz/odbor-prevence/pro-verejnost/mobilni-centrum-prevence-kriminality-mobidik/>>.

Obr. 3: Modrý autobus města Brna
Zdroj: <http://www2.brno.cz/galerie/obrazky/1208500806-v.jpg>

Mobidik – jak je někdy autobus přezdíván - se účastní různých významných akcí organizovaných jednotlivými městskými částmi na území města Brna, pravidelně zajíždí i k obchodním centrům. Účastní se i prezentačních akcí z oblasti bezpečnosti po celé ČR.

2) Strážce přechodu

Jedná se o projekt, ve kterém fyzické osoby, kterým není lhostejná bezpečnost dětí v jejich městské části, se mohou přihlásit a stát se tzv. strážci přechodu. Tito zájemci budou náležitě proškoleni strážníky Odboru prevence MP Brno. Školení se skládá z příslušných právních předpisů, bezpečnosti práce, základů první pomoci a praktického nácviku zastavování vozidel (nejlépe přímo v místě budoucího působení). Pokud zájemce zvládne veškeré požadované znalosti a dovednosti, bude mu uděleno speciální pověření, které ho opravňuje k zajištění bezpečného přechodu dětí a školní mládeže přes pozemní komunikace v konkrétních místech.

3) Řetízek

Tento projekt si klade za cíl ochránit především starší občany města Brna takovým způsobem, že jim bezplatně namontuje na vstupní dveře od bytu bezpečnostní řetízky, a tím zvýší bezpečnost občanů při kontaktu s cizími osobami. Součástí montáže zařízení je i poučení seniora o bezpečném postupu při jednání s cizími osobami a získá od strážníka preventivního odboru samolepku na vnitřní stranu dveří, která obsahuje základní pravidla bezpečného chování a telefonní číslo na "Senior – linku".

4) Informační hlasové majáčky pro nevidomé

Podstata projektu je založena na technickém zařízení, které je instalováno na jednotlivých služebnách městské policie. Tato zařízení jsou iniciována pagery (tlačítka), kterými jsou osoby nevidomé vybaveny. Nachází-li se nevidomá osoba v blízkosti služebny a stiskne-li tlačítko na pageru, aktivuje se zvukový hlásič umístěný na plášti budovy služebny. Nevidomý se z hlásiče doví informace o místě, kde se nachází. Současně je akustickým signálem informován dozorčí služebny, který se nevidomé osoby ujme a pomůže ji vyřešit vzniklou situaci (nahlášení události, informace o poloze apod.).

Závěr

Jako cíl své bakalářské práce jsem si předsevzala nejprve představení obecních policíí v historickém vývoji. Jelikož nejen samotná současnost, ale také (a to zcela bezesporu) zajímavá minulost, jsou velmi podstatné pro pochopení institutu obecních policíí jako základního článku obrany veřejného pořádku na místní úrovni.

Představení obecních policie jako orgánů obce by se mohlo jevit velmi obsáhlým tématem. Z toho důvodu jsem se rozhodla věnovat jedné z částí celé problematiky – strážníkovi. Proto tato část převažuje nad ostatními a trochu je odsunula do ústraní. Věřím, že i tyto části jsou neméně důležité, ale mým zájmem bylo představit především osobu strážníka a to jsem ve své práci splnila.

Ve své práci jsem se rozhodla používat převážně jako zdrojovou literaturu oficiální webové stránky Ministerstva vnitra, konkrétní zákony týkající se obecních policíí a neméně významnou literaturou pro mne byly komentáře k zákonům. Pevně komentáře k novelizovanému zákonu o obecní policii, který je účinný od 1. 1. 2009, jsem považovala za velmi přínosné při zpracovávání své práce.

Zabývání se tématem obecních policíí bylo pro mne velice obohacující a zcela jistě prospěšnou činností. Během psaní jsem se dostala k informacím běžně známým (např. „Obecní policie je orgánem obce, který zřizuje a zrušuje obecní zastupitelstvo obecně závaznou vyhláškou.“ viz. § 1 odst. 1 zákona č. 553/1991 Sb. o obecní policii), ale také k informacím, se kterými se jako veřejnost jen tak běžně nesetkáváme (projekt „Řetízek“ odboru prevence Městské policie Brno zmíněný v této práci), a přesto jsou velice přínosné pro náš běžný každodenní život.

Představme si, že by se každá policejní služebna snažila co nejvíce zasazovat v projektech, které pomáhají v ochraně veřejného pořádku při spolupráci s občany. Nebylo by i pro nás snazší pochopit práci obecních policíí? Možná, že zákonné zakotvení určitých projektů spolupráce s veřejností by mohlo být návrhem dalšího právního vývoje institutu obecních policíí. Je ale zcela nemožné předvídat, jakým směrem se bude tato problematika vyvíjet a jak budou sbory obecních policíí vypadat za deset, dvacet či možná stovky let. Ale zkusme doufat, že minimálně tak, jako doposud, budou strážníci nápomocni při běžných i doposud výjimečných případech ohrožení našeho zdraví, majetku a dalších, pro nás tak „cenných“ věcí.

Přehled použitých zdrojů

Neperiodické publikace

[kolektiv autorů], *Profesní kodex strážníka*, Praha: Police History, 2003, 15 s.

BRÁZDA, J., *Komunální policie ve velkých městech*, Praha: PA ČR, 2008, ISBN 978-80-7251-274-4

ČERNÝ, J., JANATA, J., *Veřejný pořádek aneb co trápí starosty: příručka pro praxi obecních úřadů*, Praha: Linde, 1999, 549 s., ISBN 80-7201-171-5

FALTUS, Martin. *Obecní policie*. [s.l.], Masarykova univerzita v Brně, 2006, 47 s.

MACEK, P., HÁJEK, V., *Obecní policie*, Praha, EUROUNION, s.r.o., 1995, 240 s., ISBN 80-85858-18-5

MACEK, P., Uhlíř L., *Dějiny obecních policií I. : (jejich odraz v heraldice)*, Praha, 2004. 216 s., ISBN 80-85821-52-4

MATES, P., [et al.], *Nové policejní právo: právní předpisy s komentářem: podle stavu k 1. 1. 2009*, Praha: Linde, 2009, 338 s. ISBN 978-80-7201-743-0

STIX, Michal. *Obecní policie*, Pardubice: Univerzita Pardubice, 2009. 65 s.

VETEŠNÍK, P. JEMELKA, L., *Zákon o obecní policii*, 1. vydání, Praha : C. H. Beck, 2009, 542 s., ISBN 978-80-7400-165-9

Právní předpisy

Zákon č. 299/1920 Sb., o četnictvu

Zákon č. 140/1961 Sb., trestní zákon, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 553/1991 Sb. o obecní policii, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 128/2000 Sb., o obcích („obecní zřízení“), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 131/2000 Sb., o hlavním městě Praze, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 190/2000 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích a o změnách některých zákonů („zákon o silničním provozu“), ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 379/2005 Sb., o opatřeních k ochraně před škodami působenými tabákovými výrobky, alkoholem a jinými návykovými látkami a o změně souvisejících zákonů, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů

Zákon č. 273/2008 Sb., o Policii ČR

Vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 418/2008 Sb., kterou se provádí zákon o obecní policii

Vyhláška Ministerstva vnitra České republiky č. 444/2008 Sb., o zdravotní způsobilosti uchazeče o zaměstnání strážníka, čekatele a strážníka obecní policie

Internetové zdroje

Policie České republiky: www.policie.cz

Obecní policie: www.obecnipolicie.cz

Ministerstvo vnitra České republiky: www.mvcr.cz

Ministerstvo dopravy České republiky: www.novapravidla.cz

Statutární město Brno: www.brno.cz

Městská policie Brno: www.mpb.cz

Judikatura

Nález Ústavního soudu ČR, spisová značka I. ÚS 263/97

Nález Nejvyššího soudu ČR, spisová značka 8 Tdo 1334/2006 (uveřejněný v ASPI pod JUD101908CZ)